

گورو نانک اتے چمتکار

باب- جوڑ ۲

”گر نانک پر نامِ درڑایا بہنن گھڑن سمرتھ۔۔

پرہہ سدا سمالہ متر تو دکھ سبایا لتھ۔۔“ - سری گورو ارجن دیو جی

گورو نانک جس اگے کروڑاں لوک جھک گئے سن، اج اس دے کوتکان جاں چمتکاراں نوں منن توں کئی لوک عاقی نے، اوہناں نوں بینتی ہے کہ گورو صاحب تاں بہت دور دی گل ہے، تسی کرپا کرکے بیٹھ دتے زندہ معاملیاں دے کارن ہی لبھ کے جے سماج دے گیان وچ واہا کر دیو تاں تہاڈی وڈی سیوا ہوویگی

ہے۔ رش و تخوری زوراں تے ہے۔ پدارتھوادی دوڑ اس حد تک پہنچ گئی ہے کہ پنجاب وچ ڈنگر گھٹن دے باو جود دودھ دی ماترا ودھی ہے۔ پدارتھوادی کیونکہ سچ، نمرتا، دیا دھرم تے بہارو ہو جاندے ہے جس کارن پنجاب وچ پھکراہن اج سکرہرتے ہے۔ مثال دے طور تے بہار یوپی توں اگے غریب بہیا مالامال ہو جاندے ہے جدوں کہ پنجابی نوجوان نوں اتھے روزگار نظر نہی آؤدا۔ ساڈے تجربے وچ اک الوکک کیس ساہمنے آیا۔ پرائیویٹ سکول وچ اک ادھیپاکا ۴۰۰۰ روپئے مہینے تے کم کر رہی سی تے گھر وچ پٹھے دتھے لئی ۶۰۰۰ روپئے مہینے تے بہیا رکھیا ہویا سی۔ سانوں پتہ لگا اک ایہہ ورتارا تاں عام ہے۔

جتھوں تک حکومت دا سوال ہے سرکاراں نے اس ورتارے نوں اتشاہ دتا ہے۔ جتھوں تک پنجاب دا سبندھ ہے سیکولر جم دے مائے دھرم ورودھی، ہن جدوں کہ باقی صوبیاں وچ ارتھ دھرم نریکھتا ہے۔

ایہہ سانوں ثابت کرن دی ضرورت ہی نہی رہ گئی کہ پنجاب دی سکھیا ناستکوادی پڑاؤدی ہے اتے اصول ہے کہ بھڑکایاں اتے پڑایاں تاں پتھر وی پاٹ جاندے۔

پنجاب وچ ایہہ سوچ اس ویلے وی بہارو ہے آرتھکنا دے مددے تے اگے ناستکوادی ہار مں لئی ہے۔ روس وچ پوری طرحاں ہتھ ہی کھڑے کرے تے چین وچ ناستکوادی مں گیا کہ پیداوار دے سادھناں تے راج دا کنٹرول خطرناک ہندا ہے۔ ضرورت انوسار ایہہ منڈی تہہ کردی ہے کیسے چیز دی کئی اچ ہون ہے اس دا بہاء کی رہے گا۔

خوش قسمتی نال اج سائنس مں گئی ہے کہ پدارتھ نوں طاقت (-----) وچ بدلیا جا سکدا ہے۔

جدوں کہ بچپن وچ ہی سانوں پڑھایا گیا سی (-----) کہ پدارتھ کدی نشٹ نہی ہندا اتے تاں ہی اس نوں پیدا کیتا جا سکدا ہے۔ ایہہ تاں صرف روپ بدلا ہے۔ (برف گرم ہون تے پانی بن جاندی ہے تے پور گرمی ملن نال پانی بہا بہا بہاؤ گیس بہاؤ دکھ روپ۔ پھر اوسے بہاؤ نوں ٹھنڈا کرو تے اوہ پانی بن جاندی ہے پور ٹھنڈا کرتے برف۔ اس پرکار پدارتھ مردا نہی روپ بدل جاندے۔ ایہہ پڑھایا جاندے سی۔)

---◆---

انسان دی سبھ توں وڈی دقت ہے کہ اوہ سمجھدا ہے کہ جنی کو اس دی سمرتھا ہے باقی بندیاں دی وی اونی ہی ہے۔ اوہنوں نہی پتہ کہ کئی ایہو جہے بندے وی بیگنے جہڑے ۷۰۰ ء ولٹ بجلی دا کرنٹ وی برداشت کر لیندے۔ پھر کجھ اجیہے وی نے

گورو نانک دا جیون ہے ہی نرے کوتک۔ کدی اجڑیا کھیت ثابت ہو جاندے ہے۔ کدی رکھ دی چھان کھلو جاندی ہے۔ تیرا تیرا تولن والے دا جدوں جساب ہندا ہے تاں اٹے پیسے گورو دے ودھدے۔ سجن ٹھگ دے گھیرے چوں نرے ثابت ہی نہی نکلدے انوں اپنا سکھ وی بنا دندے۔ کدی ظالم ملک بھاگو دے پوڑیاں وچوں لہو سمددا ہے۔ بابا سیکڑے تہاوعے تے چشمے جاری کردا ہے۔ بادشاہ سکندر ابار ایملودھیہ ابراہیم دا ہاتھی جواؤن اپرت اوہدے منہ تے کہہ دندا وا کہ تیرا ایہہ دان پت نرا فریب ہے۔ اوہ راکھشیاں دے دیس وچ بے خوف ہو پھردا ہے۔ مکے مدینے غیر مسلمان دا جانا منا ہندا ہے اوہ ندھڑک پہنچ سچ دھرم دا اپدیش دندا ہے۔ کدی سمندراں تے تردا ہے کدی سرت نال ہزاراں کوبان دا پیداپل وچ نہہ کر دندا ہے۔

ایہدے باو جود گورو نانک تے لکھدیاں پڑھدیاں اسان ویکھیا کہ اجوکے زمانے وچ گورو جی تے بہتیاں لکھتاں ناستک لوکانے ہی لکھدیاں ہن۔ لکھنگ ۸۰ کو سال پہلاں پنجاب تے کمیونجم دا حملہ ہونا شرع ہویا سی۔ ۷۰ کو سالوں وچ اس پدارتھوادی پنجاب دا بدھیجیوی پوری طرحاں کلاوے وچ لے لیا۔

جدوں پنجاب تے ناستکوادی دا حملہ زوراں تے سی تاں لگ پگ ایہناں ہی دنان وچ میکلوڈ جے عیسائی مشنریاں نے پنجاب ڈیرے لائے۔ مشنریاں نے انھوں دا ماحول بہاؤ کے جنمساکھیاں

وچ جہڑا چمتکار پکھ سی اس نوں نشانہ بنا لیا۔ پھر کی سی، اس خطے وچ کم کرن والے ودوان پیاں بہار ہو مکلوڈ جیہا موپرے ہو تے۔ ایہناں کامریڈیاں نے میکلوڈ نوں اک چھوٹا جیہا سوال پچھن دی وی کھیچل ناں کیتے کہ ”جناب اس بارے تہاڈا کئی وچار ہے جہڑا عیسائی کہندے تے کہ جیسس کواری دی ککھو پیدا ہویا سی؟“ پنجاب دشمن ایہناں لکھاریاں نے ایہہ وی سمجھن دی کوشش ناں کیتی کہ اگلا عیسائی مشنری ہے۔

نتیجہ کی نکلیا کہ جہڑا کم ورودھی نے کرناں سی اوہ ساڈے اپنیاں نے کیتا۔ اوہ وی دھرم دا مکھوٹا پا کے، لے لے داہرے رکھے۔

اج سسکولان کالجاں وچ پدارتھوادی ہی پڑایا لکھایا جا رہا ہے۔ ناستکوادی ایہہ بہرپور فصل ہن پکنی شرع ہو گئی ہے۔ جسدے نتیجے سماج نے بھگتے شرع کر دتے ہن۔ مثال دے طور تے پنجاب وچ بچپان دی گنتی خطرناک در نال گھٹی ہے۔ اوہ پنجابی قوم جو دنیاں بھر وچ سوربیر گئی گئی سی اج کھدکشیان دے راہ تے۔ نشے نے پنجاب نوں ادھمویاں کر دتا ہے۔ پنجاب سرکار دی کل ٹیکس آمدن وچوں تیسرا حصہ ایکسائج (شراب تے ٹیکس) توں

کوسٹا ریکا دے اوہ کون لوک سن جو دو دو میٹر ویاس اتے ۱۵-۱۰ ٹن ہمارے پتھراں دے گولے بنایا کردے سن۔ اوہناں کول کھڑی سائنس سی جس نال اوہ پتھر نوں ایوچکی پھردے سن جوہی روں؟ اوہ سبھتتا کتھے

لنڈن - ہزاراں لکھاں لوکان دے ساہمنے جدوں جادوگر ڈانمو ہوا وچ اپر اٹھ گیا۔

لکھ لکھ تِن بھارے پتھر کوبن ڈھونڈ بونگے ۱۰۰۰ سال پہلاں

جہڑے ادھا ادھا گھنٹہ برف وچ رہ کے وی نوں بر نوں رہندے
نے۔ اک دن اسیں کتے دس رپے سی کہ کئی بندے ایہو جہے
وی نے جہڑے انکھاں بٹن کے کار وی چلا لیندے پن۔ اس گل تے
جہٹ سانوں ٹوک دتا گیا۔ اکھے جی ایہہ چلاکی بندی ہے۔
اساں پھر بینتی کیتی کہ چمگڈ دیاں تاں اکھاں پنڈیاں ہی
نہی۔ باو جود اوہ تاں بڑا تیز اڈا ہے۔
اوپدے کول کھڑا جی ہی ایس پنڈا ہے؟

ساڈا کہن توں مطلب ہے دنیا پرے توں پرے
ہے۔ ضروری نہی کہ جو سانوں دس رپا ہے
اوپدے نوں علاوہ ہور کجھ ہے ہی نہی۔ تاں
ہی تاں گورو صاحب نے لکھیا ہے، "ایہہ انتن ن
جانے کوئی .. بہتا کہئے بہتا ہوئی .." سو سوچنا
شرع کروکے تاں وشالنا ہور ودھدی جاندی
ہے۔ مکدی گل گورو صاحب نے کہہ دتا ہے کہ
جے بندہ سچ مچ سرسٹی دے چنہار طول
ہو جائے تاں ہی اس نوں سمجھ سکدا ہے، "ایوڈ اوچا ہووے
کوئی۔ تس اوچے کوجانے سوئی .."

سو ویرو توں بھینوں دنیاں اس توں کتے پرے وی پیگی آجی کو
تسی سمجھدے ہو۔

تسی ایہہ تاں کہہ سکدے ہو کہ بابا مدینے توں
اکھ دے پلکارے نال سلطان پور ابارا ایملمو دھیب
ابراہیم کوے پہنچ گیا؟ پر تہانوں ایہہ حق حاصل
نہی کہ تسی کہہ دیو کہ جی ایہہ سنبھو ہی
نہی۔

پھر وی جے سمجھدے ہو کہ ایہہ سنبھو نہی تاں
پیٹھاں اسیں کجھ اک اداہرناں دے رپے ہاں پہلاں
ایہناں نوں سلجھا لؤ پھر بابے نانک تے سوال

کرناں:

* صرف اپنا ہی نہی جدو ایہہ لکھاری ایہہ سطران لکھن بارے
سوچ رہا سی تاں ڈسکوری چینل دی اک ویڈیو ویکھن دا موقع
مل گیا جس وچ اک کڑی دے دل دا آپریشن سائبریا (روس)
وچ کیتا جانا ہے۔ کڑی نوں پہلاں برف وچ دب کے مار دتا جانا
ہے۔ پھر اوپدی چھاتی کھولی جاندی ہے، سرجری کیتی جاندی
ہے تے پھر نگا پانی پا کے کڑی دا ساه دوبارہ چلا دتا جانا ہے۔

* صرف اپنا ہی نہی جادو دے مصلے تے آکے تاں کمال ہی ہو
جاندی ہے۔ کہڑے کہڑے پدارتھ غائب تے
پرگٹ پنڈیاں دی گل لکھاں؟ لنڈن دے
نواسی حیران پریشان ہو جاندے جادو
'ڈائنمو' ناں دا جادوگر لنڈن دی تھیمج ندی
اے ترنا شرع کر دندا ہے۔ ہاں تسی اس نوں
نظر دا دھوکھا کہہ سکدے ہو۔ پر کیمرے
وی دھوکھا کھا گئے؟ پھر ایہہ کوٹک لکھاں
لوکاں ویکھیا۔

* ایسے طرحاں ایہہ جادوگر وڈے سارے
ٹینک دے پانی نوں ہتھ نال چھوہ کے سارا ہی
جما دندا ہے۔ اک جادو تاں ایہا عام بھارت
وچ وی ویکھدے ہاں کہ سکے کسے دے ہتھ
وچ بندے تے جادوگر کسے دوسرے دے ہتھ
وچوں لہہ لیندا ہے۔ کدی یوری جیلر ناں دا
جادوگر نظر نال ہی چمچے کڑچھیاں دوہرے
کر دندا ہے۔

* تے ہور لؤ! پیرو (دکھنی امریکہ) دے انکا
سبھیتا دے کارنامیاں دا تاں کہنا ہی۔ ۶۰,۰۰۰
ٹن تک بھارے پتھر نوں دور سمندر کنارے
تک لے جاندے۔ بولیویا دے انکے پتھر نوں
اس طرحاں ورتدے سنن جویں روں نوں۔

سیکڑے ٹن بھارے پتھر نوں جتھے مرضی چکی بھردے سن۔ پھر
اناں دی کٹائی وی اس طرحاں کیتی ہوئی ہے جویں مکھن
تھاننی وال کڈھیدا۔ کہ اوہ پتھراں نوں کووے وڈھدے سنن
سائنسدان حیران ہن؟ ہو سکدا پنجاب دا ناستک ویر اس دا
جواب دے دیوے۔

* کئی ایہو جہے وی لوک نے جہڑے ۴۴۰ وولٹ
بجلی دا جھٹکا سہجے ہی سہار لیندے۔
جے نہی بھروسہ تاں کیرلا دے کولم ضلع
دے شکتیکلانگارا دے راج موہن ناٹر جنوں
لوک الیکٹرک موہن کہندے تے اونوں جا کے مل
کے ویکھ لؤ۔ جہدا چمتکاراں تے بھروسہ نہی
اوہ اونوی وولٹیج دا کنڈکٹر بن کے ویکھ لوے
جی راج موہن برداشت کردا وا۔ (یوٹیوب توں
کھوج لؤ: Electricity High Voltage Human
Conductor from India)

مثالان اک نہی سیکڑے ہزاراں پن۔ ڈسکوری چینل تے تاں لگاتار
اجھیاں لڑیاں ہی چلدیاں رہندیاں ہن۔

* کئی انسان سریر نوں چمبک بنا لیندے تے ہر چیز اوناں دے
جسم نال چمبڑی جاندی ہے؛ ہتھوڑے، کھڑیاں،
سینیاں جاں ہور کوئی وی چیز دا ناں لے لؤ۔ اہ
ویڈیو سانوں ملی ہے جس وچ اک بھائی دی
چھاتی نال گل ایو چمبڑے پن جویں کوئی
چمبک ہووے۔ ملو ارون رائکوواڑ کواڑیے نوں پنڈ
ٹھانا ضلع ساگر مدھ پردیس (Indian
Magnetic Man)

* (اسیں چمتکاراں دی گل پڑھ رہے سی تے اک گل
پور پڑی کہ گائیاں جدوں وی چمبکیاں ہن اناں دا
منہ جاں تاں پہاڑ پاسے پنڈا ہے جاں دکھن ول۔ خیر ایہہ گل اسان
اجے ازمانی نہی۔)

* ساڈے ودوان ناکامیاب نے ایہہ دسنن وچ کہ ایہہ کیو پنڈا ہے
کہ کدی پنچھیاں دیاں ڈاراں دیاں ڈاراں اکٹھیاں ہی اسمان وچ
دم توڑ دندیاں ہن تے پٹاک پٹاک ازمین تے ڈنگیاں ہن۔

* پلیسیو اثر - کئی وار جدوں ڈاکٹر نوں روگ ناں لہیا ہووے تاں
اوہ مریض نوں دوائی تھان کوئی مٹھی گولی ہی دے دندے
ہن۔ ڈاکٹر حیران ہے کئی ویراں سادے چورن جاں مٹھی گولی
نال ہی مریض ٹھیک ہو جاندے۔ ڈاکٹراں
دا کہنا ہے کہ کئی ویری مریض نوں دس
وی دتا جاندے ہے کہ ایہہ گولی انج ہی دتی
جا رہی ہے پھر وی مریض ٹھیک ہو جاندے
ہے۔ ڈاکٹری بھاشا وچ ایہنوں پلیسیو
اپھیکت کہا جاندے ہے۔

* چلو اوہ تاں چھڈو جے جل دی مچھلی
اسمانی چڑ جاوے تاں اوپدا ساڈے کول کی
جواب ہے؟ بھاو جے مچھیاں دا مینہ پی ور
پوے تاں۔ پر کدی مچھیاں دے کدی ڈڈیاں
دے اکثر مینہ وردے ہی رہندے ہن۔ پچھے
جہے مینہ دے ناستکان واسطے وڈی
مصیبت آ پئی جدوں اتھے وی مچھیاں دا
مینہ وریا تے کسے نے ویڈیو بنا یوٹیوب تے پا
دتی۔

* اتھاس وچ درج ہے کہ کسے ۱۷۹۴ وچ
فرانسیسی سپاہیاں نے دہائی دے دتی جدوں
اناں ساہنے ڈڈیاں (ٹوڈ) دا مینہ وریا سی۔
اے ۱۶۸۰ وچ سپاں دا مینہ ورن کر کے لوک
گھبرا اٹھے سن۔

* رومانی وچ پتھراں دا مینہ

بزاراں شاہراں (گٹاراں) اے پور پنچھیاں دا
اکٹھیاں اک پل وچ زمین تے اڈگنا۔

سوکوترا ٹاپو دے رکھ

www.facebook.com/yaddibadunger/

videos/320535825508463/

* جانوراں دی ہجرت - چاہے ایہہ پنچھی ہوں، ہاتھی ہوں، نیل گاواں ہوں، جان سمندر دیاں مچھیاں ہی ہوں، ایہہ سال اک علاقہ توں دور دراڑے علاقہ وچ ہزاراں میلان دا سفر کر کے پر سال پہنچدے۔ انان نوں راہ کون دسدے، کون دسدے کہ فلانسی تھانے خوراک ہے جتھے جانا وا؟ امریکہ دی مونارک تتلی دا جیون سارا ۶ مہینے دا ہندا ہے۔ پر اوہ ہزاراں میل دے سفر تے نکلدی ہے۔ اوہدے بچیاں نوں کون دسدے کہ فلانی تھان جاتا ہے؟

* اکثر لکھاں مچھیاں دیاں ڈاراں جان پنچھی اکٹھے اڈدے ہن بناں اک دوسرے نال ٹکرائے۔ بڑی خوبصورتی نال کدی کھبے مڑدے ہن کدی سچے۔

* پریاں دے چکر - اپہریکن ملک نمیبیاں دے گھاہ دے میداناں وچ چکور شکلاں ہندیاں ہن۔ ایہناں دا ویاس تان کدی ۱۵ میٹر تون وڈا وی ویکھیا جاندے۔ ایہہ اک دم سٹیک چکر کون بناؤدا ہے؟

اوکولے علاقہ وچ ویکھے گئے جلب دے وڈے وڈے گولے کنھوں اُتے کوئے؟

* تردے پتھر - سنسداناں نے کئی تھانہ پتھراں نوں اک تھان توں دوسری تھان پہنچے ویکھیا ہے۔ ایہہ سدھی ریکھا وچ چلدے ہن۔ کدی کدی موڑ وی کڈدے ہن۔ کدی پتھر اپنا کھڈ دا پاسہ وی بدل لیندے ہن؟

* ویل کھدکشی - کدی ویل مچھیاں سیکڑے دی گنتی وچ سمندر توں باہر آجاندیاں ہن تے مر مگ جاندیاں۔ ایہہ کیو؟

* اوکولے جلب دے گولے - امریکہ دے اوکولے علاقہ وچ ۱۷ اگست ۱۹۹۶ دے طوفان موقعے ذیلی ورگے جلب دے گولے ڈگے۔ ملاجیا کرن تے پتہ لگا کہ انان وچ منکھی سیل (کوشکاواں) وی سن۔ کیسے کولو کوئی جواب نہی کہ ایہہ کی سی؟ ایہناں دے سمیرک وچ جو وی ایسا بیمار ہویا جان ماریا گیا خاص کر کے کتے بلیاں آتے انسان۔

* سوکوترا ٹاپو - یمن دے لاگے سمندر وچ سوکوترا ناں دے ٹاپوئے جے تسسی جاؤ تان محسوس کروگے کہ کیسے دوسری ہی دھرتی تے آ گئے ہن۔ اوتھے رکھ بوٹے کھری ہی قسم دے ہن۔ سنسدان کھندے ہن کہ اتھے کوئی ۸۰۰ وکھریاں ہی پرجاتیاں ہن۔

* انگلینڈ دا سٹونہینز - اج توں کوئی ۵۰۰۰ سال پہلاں کسے نے وڈیاں وڈیاں چٹاناں نوں چکور شکل وچ کھڑا کر دتا۔ پتھر ایسے وڈے ہن کہ تھادا دماغ چکرا جاندے جیوں سوچو کہ ایہہ پتھر کوئے اتھے لیا دے تے کھڑے کیسے۔ وڈا پتھر کوئی ۳۰ فٹ اچا تے وزن کوئی ۲۵ ٹن۔ انان نوں کسے نے کوئے ڈھویا؟

* پروار جانا - کدی کدی کوئی مر کے جان موت دے منہ توں نکل کے اُودا ہے تان اوہ دسدے ہے کہ اس نے موت اپرنت کی ویکھیا۔ کئی واری وچھڑ چکیاں روحان نال وی ملاپ دی گل کردا ہے۔ * پھرنا پھرنا (---) - کئی تھانوں اُون والی گھٹنا دا پہلاں ہی کدی ابھاس ہویا ہے؟ ایہہ پر سوچوان بندے نال ہندا رہندا ہے۔ ہاں ایہہ سچے ہے کہ کئی ویری مَن ایوے ہی ڈری جاؤ پر کدی پھرنا سچا وی نکل اُودا ہے؟ ایہہ کوئے؟

* اسمانی توے (---) - ہن تک انیکاں تھانوں تے اسمانی توے تشتریاں ویکھے گئے۔ کئی واری تان اوہ وہم جان بھلیکھے دے مصلے نکلے پر کئی تھانوں تے سنسداناں نے اوہناں نوں سچ منیا ہے۔

* لوکان دا گواچن - بچیاں جان لوکان دے الوپ ہون جان گوانچن دے کیس اکثر اخباراں وچ اُودے رہندے ہن۔ بہتی واری تان پولیس ایہہ کیس حل کر لیندی ہے۔ پھر کئی واری لکھ کوششاں دے باوجود بندے دا عطا پتہ نہی لگ پاؤدا۔ بندہ وی جھٹ پی غائب ہویا ہندا ہے۔ بھارت دی گل چھڈو جتھے پولیس دی کارگزاری دھیا نہی، ایوے جے کیس پچھم وچ وی بندے ہی رہندے ہن۔ اوہ لوک کنھے غائب ہو جاندے ہن؟

* پچھلا جنم یاد ہونا - کینا ویران انسان اپنے پرانے جنم دے ستھان اُتے رستیداراں نوں وی پچھان لیندے ہن۔ ایہہ کوئے؟

* اہ ویڈیو ویکھنا تے سننا:

* <https://www.youtube.com/watch?v=2LoMbJcfzXE>

* ۱۰ گھنٹے پہلاں مر چکی ڈرائیور دی کار 'چوں آواز اُودی ہے، "بچاؤ! مینوں بچا لو!!" (گواہ اُتے بچاے والی آواز ریکارڈ تے ہے۔)

* شہیرن مکے ناں دی زانی دا کینسر دا علاج چل رہا سی۔ پر اک دن ڈاکٹراں نے اوہدے رشتے داراں نوں جواب دے دتا کہ کینسر ہر انگ خاص کر کے گردیاں تک پھیل چکی ہے ایہدا ہن کوئی علاج نہی۔ انان کہیا کہ ہر دو-تے دن بعد انوں ہسپتال لے آیا کرو تان کہ ایہنوں درد آدی دی دوائی لوڑاں اُتو سار دتی جا سکے۔

ہفتے بعد جیوں اوہ دوبارہ ہسپتال جاندی ہے تان چیک اپ بعد پتہ لگدا ہے کہ مریض دا تان سبھ کجھ بالکل نارمل ہے۔ ڈاکٹراں اُتے نرساں دی کلاس لگدی ہے کہ تسی کیسے دوسرے مریض دیاں رپورٹاں دے ادھارتے انوں لے علاج کینسر مریض بنا دتا؟ سارا ریکارڈ چیک کیتا جاندے۔ ایکسری تے توں بھاؤ ہڈیاں آدی توں پتہ لگ جاندے ہے کہ رپورٹاں تان شہرن دیاں ہی سن۔ پر کوئی چمتکار ہو چکا سی۔ شہیرن اج وی جیدیں جاگدی ہے۔

* روبی کیسمیریو - ڈاکٹراں دی لکھ کوشش دے باوجود ڈھوری موقعے روبی رت نوں پیاری ہو گئی۔ بچہ تان بچ گیا۔ قریب گھنٹے کو بعد وارثاں نے ویکھیا کہ لاش وچ ہل چل ہے۔ ڈاکٹراں چیک کیتا، روبی تان زندہ سی۔ پر ڈاکٹراں دا کہنا سی کہ کدی کدائی اجیہا ہو جاندے ہے کہ مریض دا دل دوبارہ چل

مچھیاں دا مینہ۔ تسی کہوگے نہی جی ایہہ ٹرک توں ڈگ پئیانے۔ پر کامریڈ بھاجی نوٹ کرناں ایہہ مردہ مچھیاں نہی۔ مردہ کوئی پٹی پٹی بندی ہے کوئی سدھی۔ جے پھر وی نہی بھروسہ تان یوٹیوب نوں کوئی لائیو ویڈیو ویکھ لو۔

پیندا ہے پر فائدہ کوئی نہیں ہندا کیونکہ سرچیت ہویا انسان دوبارہ نارمل زندگی نہیں جیندا۔ کیونکہ دماغ نون جے کچھ کو منٹ خون دی سپلائی نال ملے تاں اوہدے بہتے ٹشو مر جاندا۔

پر رومی تاں پوری طرحاں نون بر نون زندگی جی رہی ہے۔ ایہہ کوہے؟

* ہسپتالان دے مردا گھراں وچ پیا بندہ ساہ لینا شروع کر دندا ہے۔ اجیہے کیس تاں بھارت وچ عام ہی ہندے رہندے ہن۔

* گریسن کرہی۔ مشہور تیز کار ریسر دا اجیہا ایکسیڈینٹ ہویا کہ کار وی صاف ایتے گریسن دیاں 50% ہڈیاں ٹٹ گئیاں۔ پھیپھڑے وی پینچر ہو گئے۔ بڑی جدوجہد اپرنت انون کار دے کپاڑ وچوں کڈھیا۔ اوہدا ساہ چل رہا سی۔ پر موقع تے حاضر ڈاکٹران نون زیادہ امید نہیں سی۔ اوہ ہسپتال تک نال پہنچ پایا۔ جویں ڈاکٹری دا اصول ہے کہ ترنت ہونی موت تے ڈاکٹر نقلی ساہ دندے ہن جس نال گریسن دا ساہ چل پیا۔ انان وینٹیلیٹریٹے پا دتا۔ ڈاکٹران نون پتہ سہی کہ جے بچے وی گیا تاں ماتر ساہ لیندی لاش ہی ہوویگی۔ سال بھر گریسن ہسپتال رہا۔ دنیا حیران ہے اج اوہ بھر ٹریک تے

ہے۔ ڈاکٹر کہندے اجیہے ریسر (ڈوڑاگان) وچ جین دی طاقت بہت ہندی ہے۔ ایہہ انسانی حوصلے کرکے ہے۔

سو ایہہ کچھ اداہران دے کے اسپن دسن دی کوشش کیتی ہے کہ سٹنس ادھوری ہے۔ ضروری نہیں کہ جس گل دا ستانوں پتہ نہیں اوہ ہندی ہی نہیں۔

---◆---

پر جے ایہو چمتکار بابا کر دیوے تاں اودو اسپن منکر ہو جاندا؟ ساڈی مشکل ایہہ ہے کہ اسپن سمجھدے ہان کہ جو ناک وی نہیں سی کر سکتا۔

گورو نانک پاتشاہ آپ چمتکار بارے کی سوچدا ہے اس پکھ دے ساہمنے ایہہ گلاں نگوہیاں ہو جانداں۔ آؤ ادھر پرتیئے:-

انان تاں سداہانت دی جڑھ ہی کھولہ کے رکھی جدوں کہیا۔ "حکمی ہوون آکار حکم ن کہیا جائی .. حکمی ہوون جی حکم ملے وڈیائی .."

بابے نانک دا نام دا سداہانت تاں ہے ہی نرا چمتکار: "سنئے سرا گنا کے گاہ .. سنئے سیخ پیر پاتشاہ .. سنئے اندھے پاوہ راہ .. سنئے ہاتھ ہووے اسگاہ .. نانک بھگتا سدا وگاس .. سنئے دوکھ پاپ کا ناس .."

پوما پنکو چٹانان۔ بولیویا ملک دے ٹیواناکو لاگے وی 1600 سال پرانا اک استھان ہے جتھے پتھران نون اوہ تراشیا ہویا ہے جویں موم تراشیدی ہے۔ اتھے کئی پتھراں 8 میٹر لمبے اتے 5 میٹر تک چوڑے وی ہین۔ ایہناں نون ویکھ انجینر دنداں تھلے زبان لے لیندے ہن کہ ایڈے ایڈے پتھراں اگلیاں کوہے چکے ہونگے؟ اوہ کھڑی سٹنس سی جس نال پتھراں نون اوہ تراشیا جاندا سی۔

بابا تاں سرسٹی رچنا وی اک جھٹکے نال ہونا مندا ہے "جو کچھ پایا سو ایکا وار .." اوہ کہندا سرسٹی جان جیون تاں اک کھپڈ تماشہ ہے، نائک ہے، جس دی سمجھ ورلے نں پیندی ہے:- "سبھ کچھ پر کا کھیلے بے گرمکھ کسے بجھائی .."

اوہ تاں اس گل نون مندا ہے کہ کورتا جنوں مرضی مار کے بھاوے پھر جوا دے؛ "کیڈا تھاپ دیئی پاتساہی لسکر کرے سواہ .. جیتے جی جیوہ لے صاحا جیوالے تا کہ اساہ .."

گورو دا مننا ہے کہ رب دے پیارے بھاؤ بھگت اوبو طاقت رکھدے ہن جو رب دی ہے:-

"جا کی بھگت بیٹ مکھ نام .. سنت بھگت کی سنگت رام .. بندھن تورے سچ دھیان .."

پر جو ناستک ویران دی سوچ ہے اوہ قدرتی ورتارا ہے تے جگان جگان تون ایہہ کچھ ہندا آیا ہے۔ کدی ساقط دا بول بالا ہو جاندا ہے تے کدی اوہ ہار جاندا ہے۔ اس ورتارے وچ اسدی موجودگی ضروری ہے۔ نائک جان فلم وچ پر پاتر دی اپنی اہمیت ہے۔ کھلنا ناک بغیر کوئی وی فلم ادھوری ہے۔

"بھگتاتے سپساریا جوڑ کدے ن آیا .. کورتا آپ اہلے ن بھلے کسے دا بھلایا .."

سکھ سداہانت ایہہ مندا ہے کہ جہڑا انسان نرنکار نال اک مک ہو جاندا ہے، جہدے متر ستر سمان ہو جان، جہدا سیہاء دھرتی ورگا ہو جائے کہ بھائے کوئی کھودے پئے، جو پانی ورگا نرمل ہو جائے تاں قدرتی کرتار دیاں ساریاں صفتاں اس وچ پرگٹ ہو جانداں ہن۔ برہم گیانی آپ نرنکار ہو جاندا ہے۔

پنچم پاتشاہ نے لکھیا ہے کہ: "سنگوڑ میرا سرب پرتپالے .. سنگوڑ میرا مارتے جیوالے .."

سو گل تے اتارے ہی مک جاندی ہے۔ پر ایہہ چیزاں ناستک ہندے نون نہیں دسنگیاں۔ جنان چر انسان ایہہ سارے ورتارے نون نہیں سمجھدا ساری سرسٹی

اس نون ناستک نظرئیے والی ہی دسیگی۔ کرتے دی کھپڈ کچھ اجیہی ہے۔ ناستک ہندہ اپنی تھان سچا ثابت ہو جائیگا کیونکہ سداہانت ہے۔ "ہوئے بوجھے تا دڑ سوچھے .. گیان ہونا کتھ کتھ لوجھے .. ناک حکمی لکھیلے لیکھ .. جیہا ویکھہ تہیا ویکھ .."

مکدی گل کہ کی وجا سی بابا نانک پر واری پر تھان پچ کے سپان دی رڈ وچ جا پتھ پاؤدا سی؟ اوہ کھڑی طاقت سی جو انون بجاؤدی سی؟ فقیران وچ، کدی وزیران وچ۔ کدی بادشاہ دے منہ تے کہہ دندا کہ تون ظلم کر رہا واں۔ کدی تھگان دے گھیرے وچ، کدی نانگے ساداہان وچ، کدی جوگیان وچ، کدی بنارس، کدی پردوار، کدی کلشیترا، کدی جگناتھری، کدی مکے کدی مدینے، اوہ برقیلے پرتبان دی پرواہ نہیں کرداتے ناں ہی مارو تھلان دی۔ اوہ سمندرون ٹپ جاندا۔ ندیاں انون راہ دندیاں۔ خطرناک جانوران نال بھرے جنگل اوبدارستہ ناں روکدے۔

اسنکھ کہتے کھن بخشنہارا .. نانک صاحب سدا دیارا ..

شرع 11-10-2017 سماپت 4-2-2020
بھیشن سنگھ گراہیا - لیکھک